

eleven kapcsolatban a minden élet kútforrásával; nem a nagy-valamivel, hanem a nagy-valakivel; nem a világgal csak mint objektummal, hanem a világot eltöltő s a világon túl érő szubjektummal, akivel szemben úgy legyen, mint a gyermek van atyjával, a bűnös van megváltójával, a jó barát lelkének barátjával.

A karácsony ezt jelenti; jelenti a nagy hitet s a nagy bizalmat, s e nagy hitből s e nagy bizalomból fakadó belső, érzelmi, egyéni éledést! A tudás s az értés kristályos jégmezői fölött jelenti a bizó s érvényesülést váró belső világot, a szerető s szeretetben boldogságát megeléző életet, mely a maga győzelmes zászlaját melengeti az élettelenység fölött. E hangulatban minden ember érzi azt is, hogy valamiképp gyermekké kell lennie a végtelen Istennel szemben, s ez érzületben keresnie a mennyek-országába vezető utat Krisztus mondása szerint: „Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem mentek be a mennyek-országába“.

Minél kegyetlenebb a gazdasági élet harca s minél több keserűséget kever a társadalmi fejlődésbe, annál inkább van szükségünk a karácsonyi nagy hit bensőséges, zárt világára, szükségünk van az élet mechanikájával szemben a hit miszticizmusára s a blazirtsággal szemben arra az értékelésre, mely önmagában találja meg az élet mélységét is, meg értelmét is. A karácsonyi szeretet nem naiv lelkek költészete, melyet erős szellemek majd balhitnek s babonának ismerhetnek föl, hanem a lélek sajátos tájékozódása s az élet ösztönei s vágyai, melyek a több s jobb élet felé visznek. Nem lemondásról, nem elhalásról, nem begubózásról s fakir aléltságról van itt szó, hanem ellenkezőleg kiemelkedésről s nagy öntudatról s erős állításról, mellyel az ember állítja önmagát s egyéniségének transcendens hajlamaiban a több-élet irányát s erkölcsi értékeiben az élet értelmét látja.

(Prohászka Ottokár.)

A magyarság hivatása.

A Dunavölgyében és a Kárpátmedencében, Nyugat és Kelet érintkező felületének ezen a legkényesebb és legérzékenyebb pontján, emberemlékezet óta a magyar volt az egyedüli nép, amely egységes és szilárd államterületet szervezett, fölismervén ennek a földrajzi zónának zárt geopolitikai egységét és politikai egyöntetűsége, valamint állandó életközösségre utaló törvényét.

A földrajzi tényezőknek ez a logikája és a magyar nép erélye teremtette meg az Árpádok, Anjouk és a Hunyadiak nagy birodalmát, amelyet valamikor a pápák a keresztény

műveltség védőbástyájának neveztek s amely a középkori kulturközösség nyelvén valójában azt jelentette, hogy a Nyugat és a Kelet szellemi és politikai találkozásának zavar-zónáján a magyar nemzetnek jutott az a rendkívüli kötelesség és küldetés, hogy olyan államiságot létesítsen és szervezzon, amely szétválasztja az ellentétes kulturszférákat, amely lelki arculata szerint a Nyugathoz, vér- és idegrendszer szerint viszont a Kelethez tartozik, de amely lényege szerint se az egyiké, se a másiké. A maga létezésében ugyanis olyan egyensúlyi eszmét képviselt Közép-Európában, amelynek akár Keletről, akár Nyugatról szándékolt vagy végrehajtott megbolygatása feloldta egész világgrészünk nyugalmát is. Azok a nyugati és keleti erők, amelyek a magyar államterület függetlenségében egyúttal a Kárpátmedence függetlenségét is fenyegették; régen más alkatú és más állagú imperiumokat mozgósítottak ellenünk, mint ma. Valamikor a német nép római szentbirodalma, azután a nagy keleti lovagnépeknek, vagy a bizánci és a török császárságnak nehéz malomkövei között zúzódtott ez a magyar állameszme. Ma a nyugati határainkon a régi világ-erő fenyegeti a magyar állameszme csonka konstrukcióját. Kelet felől pedig a társadalmi forradalom képletében jelentkező moszkovita és bolsevik szlávizmus.

A hivatás és a küldetés természete és jelentősége ránk nézve mitse változott. Ez pedig úgy szól hozzánk, hogy nem lehetünk függvénye egyik világerőnek sem, mert önmagunk európai lét- és polgárjogát veszítenők el ezáltal: következőleg erősebben és szívósabban, mint valaha, kell kitartanunk és ragaszkodnunk a magyar állameszme önértéke mellett, amely európai szempontból s kimozdíthatatlan pozíciót szerzett számunkra a Dunamedence népei között. A magyar állameszme ugyanis, miként a múltban, úgy a jövőben is kettős feladatot kellett és kell, hogy vállaljon és teljesítsen. Mindkét feladat kétségbevonhatatlanul abszolút európai jelentőségű is s mind-egyik a Duna- és a Kárpát-terület elsődleges geopolitikai elvéből és néprajzi állapotából folyó. Az egyik feladat *szétválasztó* jellegű. Mint a német földrajzi tudomány hangsúlyozza: „Zwischen-Európa“ sajátos önállóságát, különbséget és önlényegűséget jelent Kelet- és Nyugat-Európa között. Ennek az elvnek a misszióját csakis olyanfajú nép láthatja el, mely se germán, se szláv s amely a nagy nemzeti génuszával, senkihez sem tartozó s a vetélkedő fajtáktól teljesen független személyiségének eredetiségével támasztja alá és hangsúlyozza ennek a föld- és néprajzi területnek egyéniségét.

A magyar állameszme feladatának másik része nem *szétválasztó*, hanem *összekapcsoló* jellegű. Azok a népek, amelyek nem olyan jelentéktelenek, hogy fölszívódjanak a nagy világfajok olvasztókemencéjében, de nem is olyan erősek, hogy önmagukban megálló államhatalmi szervezetet létesítsenek, eg-

zisztenciájuk és boldogulásuk érdekében arra vannak utalva, hogy akár szuverénitásuknak önkéntes csorbitása árán is, keressék és megtalálják az egymásra utaltságnak politikai formáját. Ezek között a kis népek között a Dunaterület főhatalmához való elsőszülöttségi joguk elvitathatatlan. Ez a joguk részint fajnépi erőnk, részint államszervező tehetségünk, részint központi elhelyezkedésünk természetes és szerzett kondíció-többletén alapszik. Minőség nép vagyunk. *A magyar kis nép: de nagy a nemzet.*

A dunai népek önállóságának és integrálódásának ezt a gondolatát a magyarság át fogja menteni a nehéz viszontagságok évtizedeiből egy jobb jövőre, nemcsak saját érdekében, hanem azoknak a népeknek a jóvoltáért és boldogulásáért is, amelyeket megkérdezésük nélkül elszakítottak a dunai életközösségtől. Ezt a hivatást és kötelességet a magyar politika csak akkor munkálhatja biztos eredménnyel kecsgetető rendszerességgel és céltudatossággal, ha hű marad alkotmányos szabadságának törvényeihez és tradícióihoz, ha idehaza nem létesít olyan államrendszert, amely a polgári és a kisebbségi szabadság tagadása s ha nem szorítkozik a faji eszme keskeny korlátai közé, hanem egyetemesebb, mélyebb jelentőségű hivatásának engedve, kiépíti, illetőleg tovább folytatja annak az egészen sajátos államtípusnak szervezetét és fejlesztését, amely a rendet a szabadsággal, az állami fegyelmet a személyi méltósággal, az erőt a türelemmel, a múlt emléket a jövő reményével, a történet hatalmát a kor eszméjével egyesíti.

Tanítási vázlatok.

Számolás és mérés tanításánál a tanítás menete a következő lehet.

I. Előkészítés.

- a) Számonkérés.
- b) Áthajlás. Az új anyag körébe eső példa megadása.
- c) Célkitűzés. Hogyan számíthatnánk ezt ki?

II. Tárgyalás.

- a) A példa megoldása. (Közös osztálymunkával.)
Ennek menete: a példa megisméltlése,
megoldás becslés alapján,
a különféle megoldási lehetőségek megkeresése,
a legmegfelelőbb megoldás végrehajtása.
- b) Kiemelés. Mit számítottunk ki, hogyan?
- c) Egybevetés a becslés eredményével. Elképzeltetés.